AH 388

2026Z19366

Antwoord van minister Van den Brink (Asiel en Migratie) (ontvangen 16 oktober 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 352

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel uit de Volkskrant 'Lhbti-vluchtelingen leven in angst in de asielopvang van Ter Apel' en de brandbrieven van LGBT Asylum support en andere organisaties die opkomen voor lhbtiq+ asielzoekers? [1]

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2
Deze signalen zijn niet nieuw, wat heeft u recent gedaan om de veiligheid van lhbtiq+ asielzoekers te verbeteren? Wat heeft u gedaan om zware geweldsincidenten en seksueel geweld tegen lhbtqi+ asielzoekers en andere minderheden op opvanglocaties te verbeteren? Wat kan er nog meer gedaan worden en wat is daarvoor nodig?

Antwoord vraag 2

Het uitgangspunt is dat iedere asielzoeker zich (sociaal) veilig moet weten op de COA-locatie. In de opvang bij het COA en in de hele migratieketen speelt het Nederlandse waardenkader een belangrijke rol. Het COA geeft voorlichting aan alle bewoners, specifiek over artikel 1 uit de Grondwet en andere gerelateerde thema’s. Het COA streeft ernaar om op elke COA-locatie minstens één contactpersoon lhbtiq+ te hebben. Deze contactpersonen hebben extra kennis en affiniteit met de doelgroep en ondersteunen collega’s in de begeleiding van lhbtiq+ bewoners.

Het COA treedt conform het maatregelenbeleid normerend op tegen bewoners die zich niet aan de huisregels houden, waaronder het verbod op discriminatie, intimidatie en geweld. Denk bij het opleggen van een maatregel aan inhouding van verstrekkingen en -bij incidenten met ernstige impact—overplaatsing naar de handhaving- en toezichtlocatie in Hoogeveen waar een vrijheidsbeperkende maatregel geldt. Ook blijft COA het belang uitdragen richting haar medewerkers om zorgvuldig incidenten op COA-locaties te registreren met aandacht voor religieuze spanningen of intimidatie vanwege seksuele gerichtheid. Wanneer daarbij sprake is van een strafbaar feit, wordt melding of aangifte bij de politie gedaan door COA en/of worden bewoners gestimuleerd melding of aangifte te doen. Iemand die wordt verdacht van een strafbaar feit, moet duidelijk merken

dat het plegen van misdrijven direct strafrechtelijke gevolgen heeft (lik-op-stuk). Dit is in veel gevallen wel afhankelijk van het doen van aangifte.

De normering vanuit het COA wordt in de praktijk bemoeilijkt wanneer bijvoorbeeld medewerkers geen getuige zijn van een incident en betrokken bewoners naderhand een verschillend verhaal hebben over wat er gebeurd is. Dit beperkt de mogelijkheden om een zorgvuldig feitenonderzoek te verrichten. Bovendien kan negatief gedrag tegen kwetsbare doelgroepen in de opvang soms heel subtiel plaatsvinden. Daarom blijft het doen van aangifte en/of melding door bewoners en COA van belang, zodat ook langs de strafrechtelijke band gedrag genormeerd kan worden. COA stimuleert dit ook actief.

Verder heeft mijn ministerie met de strafrechtketen en het WODC verkend hoe beter kan worden gemonitord hoe vaak sprake is van strafbare feiten met een discriminatoir oogmerk door asielzoekers. De jaarlijkse Incidenten -en misdrijvenmonitor wordt daarom uitgebreid met nadere informatie van politie/OM over misdrijven met een discriminatoir oogmerk. Daarbij gaat het onder meer om discriminatie vanwege godsdienst/levensovertuiging en seksuele gerichtheid. Naar verwachting zal dit worden opgenomen met de Incidenten- en misdrijvenmonitor 2026, die voor het zomerreces van 2027 wordt gepubliceerd.

Vraag 3
Wordt op dit moment nog steeds gebruik gemaakt van de lhbtiq+ units? Kan iedereen die hier behoefte aan heeft hiernaar worden overgeplaatst? Zo nee, hoe gaat u zorgen dat de veiligheid wordt gewaarborgd en niet verder in het geding komt door een tekort aan capaciteit?

Antwoord vraag 3

Ja, in Ter Apel en Budel, maar ook op een aantal reguliere locaties zijn er lhbtiq+ units waar bewoners op verzoek geplaatst kunnen worden. Door de hoge bezettingsgraad van de COA-locaties is het niet altijd mogelijkheid om aan deze behoeften te voldoen.

Los van de units streeft het COA ernaar, zoals hierboven aangegeven, om op elke COA-locatie minstens één contactpersoon lhbtiq+ te hebben. Deze contactpersonen hebben extra kennis en affiniteit met de doelgroep en ondersteunen collega’s in de begeleiding van lhbtiq+ bewoners. COA is een opvang- en begeleidingsorganisatie en zet begeleiding in om preventief op te treden tegen overlast en/of criminaliteit. Op regiobijeenkomsten voor de contactpersonen lhbtiq+ en contactpersonen veiligheid in 2026 wordt extra aandacht gevraagd voor veiligheid van deze bewoners. Daarnaast kan het COA – zoals in reactie op vraag 2 is aangegeven - maatregelen opleggen om normerend op te treden tegen ongewenst gedrag. Het doen van aangifte en/of melding door bewoners wordt gestimuleerd en is van groot belang, zodat waar gepast ook strafrechtelijk opvolging kan plaatsvinden.

Vraag 4
Herkent u de oplopende spanningen door de onzekerheid rondom de invoering van het migratiepact die worden beschreven in het artikel in

de Volkskrant en die de spanningen in azc's voeden? Deelt u de mening dat dit niet alleen voor asielzoekers, maar ook het werk van coa-medewerkers en vrijwilligers zwaarder maakt? Zo ja, wat gaat u daaraan doen?

Antwoord vraag 4

Wanneer de capaciteitsdruk oploopt, nemen spanningen in de regel ook toe. Daarom is het zaak dat de druk op de opvang afneemt. U bent bekend met de maatregelen die het kabinet in dit kader treft.

Om spanningen zoveel mogelijk te beperken, zet het COA in op begeleiding van bewoners, voorlichting over rechten en plichten, vroegsignalering van problematiek en het normeren van ongewenst gedrag. Ook wordt waar nodig samengewerkt met gemeenten, politie en andere partners om de veiligheid en leefbaarheid op en rondom locaties te waarborgen.

Vraag 5
Op hoeveel locaties is er op dit moment geen lhbtiq+ contactpersoon?

Antwoord vraag 5

Er zijn momenteel circa 275 lhbtiq+ contactpersonen binnen het COA. Met name op de kortdurende noodopvanglocaties is het een uitdaging om deze functie op iedere locatie ingevuld te hebben.

Vraag 6
Herkent u de signalen over de barrières die asielzoekers ervaren, door nare ervaringen uit het verleden en hen weerhouden om aangifte te doen? Op welke manier kunt u bijdragen aan het vertrouwen in de politie en aangifte stimuleren?

Antwoord vraag 6

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 7
Zijn er stappen genomen om de opvang veiliger te maken voor lhbtiq+ asielzoekers na het overleiden van een minderjarige asielzoeker in april 2025 zoals uw voorganger heeft toegezegd? Zo ja, welke? [2]

Antwoord vraag 7
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 8
Bent u het eens met de analyse dat het zo lastig is om genoeg veilige plekken voor kwetsbare asielzoekers op te zetten doordat veel gemeenten zich nog altijd niet aan de spreidingswet houden?

Antwoord vraag 8

Ik ben het eens met de analyse dat wanneer de capaciteitsdruk laag is, er meer ruimte is voor locaties om in individuele behoeften te voorzien.

Vraag 9
Zou dit wat u betreft een reden mogen zijn dat er onvoldoende plekken zijn voor asielzoekers die door hun afkomst, geloof of wie ze zijn in een kwetsbare positie zitten?

Vraag 10
Hoe gaat u ervoor zorgen asielzoekers die acuut risico of gevaar lopen per direct een veilige plek krijgen?

Antwoord vraag 9 en 10

Ik vind het voor elke asielzoeker van belang dat er voldoende opvangplekken zijn en dat deze plekken veilig zijn. De druk op de asielopvang is al geruime tijd groot. U bent bekend met de inspanningen van dit kabinet om de instroom te verlagen en een stabiel opvanglandschap te realiseren.

Vraag 11
Op welke manier steunt u belangenorganisaties die opkomen voor deze groep? Bent u bereid hen financieel of anderszins te steunen, zodat zij gerichte ondersteuning kunnen geven, maar ook voorlichting kunnen geven en activiteiten kunnen organiseren die in het kader staan van acceptatie en ontmoeting?

Antwoord vraag 11

Er lopen al jaren verschillende initiatieven die (financieel) gesteund worden en datzelfde geldt voor samenwerkingen met verschillende belangenorganisaties.

Zo werkt het COA samen met verschillende maatschappelijke organisaties die ondersteuning bieden aan lhbtiq+ asielzoekers. Het COA verwijst bewoners onder meer door naar COC Nederland, lokale COC-verenigingen en het Cocktail-maatjesproject, waarmee sociale contacten en weerbaarheid kunnen worden versterkt.

Ook wordt informatie over ondersteuningsmogelijkheden actief beschikbaar gesteld via het bewonersplatform van het COA. Bewoners kunnen daar onder meer informatie vinden over Choices Support Center, dat psychologische en sociale ondersteuning biedt aan lhbtiq+ asielzoekers en statushouders, waaronder een meertalige hulplijn, online ondersteuning en verwijzing naar passende hulp.

Verder werkt het COA al geruime tijd samen met COC Nederland aan deskundigheidsbevordering van medewerkers. Sinds 2024 is voor alle medewerkers een basistraining beschikbaar en kunnen lhbtiq+ contactpersonen een verdiepende training volgen. Ook is er een e-learningmodule beschikbaar.

[1] De Volkskrant, 16 september 2026, 'Lhbti-vluchtelingen in de asielopvang in Ter Apel leven in angst: ‘Ze vielen me aan en riepen: je bent homo, je moet dood’', https://www.volkskrant.nl/binnenland/lhbti-vluchtelingen-in-de-asielopvang-in-ter-apel-leven-in-angst-ze-vielen-me-aan-en-riepen-je-bent-homo-je-moet-dood~b48c9abe/

[2] Aanhangsel van de Handelingen, 2024-2025, nr. 2689: “mijn departement [beziet] samen met het COA en partners uit de strafrechtketen mogelijkheden om de veiligheid op locatie verder te versterken. Daarbij gaat het zowel om preventie van (gewelds)incidenten als om passende begeleiding en het melden of aangifte doen van incidenten.”